

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

I Nordirland finns reglerna om äktenskapsskillnad i *Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978* (nedan kallad 1978 års lag).

En man eller hustru kan få äktenskapsskillnad genom att lämna en skriftlig ansökan (*petition*) till domstolen. Den som ansöker om äktenskapsskillnad kallas kärande (*petitioner*) och den andra parten kallas svarande (*respondent*). Käranden måste visa att det föreligger djup och varaktig söndring i äktenskapet och lägga fram bevis för en av fem omständigheter (se fråga 2 nedan). Ansökan om äktenskapsskillnad kan inte lämnas in under de två första åren av ett äktenskap. Bevisning från denna tvåårsperiod kan dock användas för att visa att det föreligger djup och varaktig söndring i äktenskapet.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Den enda grunden för äktenskapsskillnad är djup och varaktig söndring i äktenskapet. För att visa att djup och varaktig söndring föreligger måste käranden i allmänhet bevisa en eller flera av följande omständigheter:

Svaranden har begått äktenskapsbrott. Detta kan inte anföras som bevis om käranden efter det att han eller hon blivit medveten om äktenskapsbrottet fortsätter att leva tillsammans med svaranden under längre tid än sex månader, eller under perioder som tillsammans överstiger sex månader.

Svaranden har uppfört sig på ett sådant sätt att käranden inte rimligen kan förväntas fortsätta att leva tillsammans med honom eller henne. Detta kan inte anföras som bevis om parterna har fortsatt att leva tillsammans under sex månader eller mer efter dagen för det senaste tillfälle då parten uppfört sig oacceptabelt.

Svaranden har övergett käranden under en oavbruten period av två år omedelbart före ansökan.

Makarna har levat åtskilda under en oavbruten period av två år omedelbart före ansökan och svaranden går med på äktenskapsskillnad.

Makarna har levat åtskilda under en oavbruten period av fem år omedelbart före ansökan. Svarandens samtycke är inte nödvändigt, men han eller hon kan invända mot äktenskapsskillnaden med hänvisning till att den kommer att leda till allvarliga ekonomiska eller andra problem.

Vid övervägande av huruvida svaranden har övergett käranden eller huruvida parterna har levat åtskilda under en oavbruten period tas ingen hänsyn till eventuella perioder (inte överstigande sex månader sammanlagt) då parterna har återgått till att leva tillsammans. Dock räknas sådana perioder inte som en del av den period under vilken käranden var övergiven eller makarna levde åtskilda.

Om domstolen har övertygats av bevisningen om att det råder djup och varaktig söndring i äktenskapet meddelar den en provisorisk dom om äktenskapsskillnad (*decree nisi*, ett domstolsbeslut som leder fram till äktenskapsskillnad).

Förfarandet för äktenskapsskillnad avslutas när den provisoriska domen om äktenskapsskillnad görs slutlig (*decree absolute*). En ansökan om att den provisoriska domen ska göras slutlig kan lämnas in sex veckor och en dag efter dagen för den provisoriska domen. Om ansökan inte har inkommit inom tolv månader efter det att den provisoriska domen om äktenskapsskillnad meddelades, kan käranden uppmanas att lämna in en edsvuren utsaga (*affidavit*) där han eller hon redogör för förseningen. Under vissa omständigheter kan svaranden ansöka om att domen ska göras slutlig. Parterna kan inte gifta om sig innan slutlig dom har meddelats.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

Det finns inga särskilda regler om de personliga förhållandena efter äktenskapsskillnad. Emellertid förväntas makarna inte längre leva tillsammans, och om hustrun har tagit sin makes efternamn kan hon välja att återta sitt flicknamn.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

I 1978 års lag finns långtgående bestämmelser som ger domstolen möjlighet att handlägga frågor som rör parternas egendom och reglera deras ekonomiska överenskommelser, både i förhållande till varandra och till familjens barn.

Domstolen kan när den meddelar dom om äktenskapsskillnad, eller senare, fatta något av följande beslut:

Beslut om fortlöpande betalningar.

Beslut om ett engångsbelopp.

Beslut om fördelning av egendomen.

Beslut om pensionsdelning eller om öronmärkning av pensionsmedel.

Innan domstolen fattar ett beslut beaktar den alla omständigheter i målet. Dess främsta hänsynstagande gäller dock välbefinnandet för de eventuella barn i familjen som inte har fyllt 18 år.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Efter en äktenskapsskillnad fortsätter båda föräldrarna att ha föräldransvar för barnen från äktenskapet och är skyldiga att fortsättningsvis sörja för underhållet av underåriga barn som har levt som en del av familjen.

Om parterna har ett underårigt barn (under 16 år) eller ett barn över 16 år som utbildar sig på heltid eller genomgår yrkesutbildning, måste käranden fylla i en blankett (blankett M4) där man anger hur man kommer att ordna det för barnet. I blanketten uppmanas båda parterna att försöka enas om förslag kring barnets framtid. Om enighet inte kan nås har svaranden dock möjlighet att uttala sig om de föreslagna arrangemangen och domstolen kan utöva sina befogenheter enligt *Children (Northern Ireland) Order 1995* (t.ex. för att bestämma var barnet ska bo).

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Skyldigheten att sörja för den andra makens underhåll upphör vid äktenskapsskillnad, utom om domstolen har meddelat beslut om betalning eller fördelning av egendom.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Ansökan om hemskillnad kan lämnas in om ett äktenskap har brutit samman, men käranden av en eller annan anledning inte vill ha äktenskapsskillnad. Om käranden erhåller en dom om hemskillnad måste han eller hon inte längre leva tillsammans med sin maka/make. Emellertid kan han eller hon inte gifta om sig. Det är möjligt att ansöka om äktenskapsskillnad efter det att en dom om hemskillnad har meddelats.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

När en dom om hemskillnad meddelas behöver det inte visas att det föreligger djup och varaktig söndring i äktenskapet.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Makarna förväntas inte längre leva tillsammans. Om en dom om hemskillnad är i kraft och en av makarna dör utan att ha upprättat ett testamente, fördelas hans eller hennes egendom som om den andra maken redan hade avlidit och han eller hon går därför miste om sin del av arvet. Domstolens befogenheter när det gäller fördelning av egendom är i allmänhet desamma vid hemskillnad som vid äktenskapsskillnad. Domstolen får emellertid inte meddela beslut om pensionsdelning.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Dom om återgång av äktenskap (*decree of nullity*) beviljas om käranden visar att äktenskapet är antingen ogiltigt (*void*) eller upphävbart (*voidable*). Med ett ogiltigt äktenskap avses ett äktenskap som aldrig borde ha ingåtts och som därför betraktas som om det aldrig har funnits i lagens ögon. Ett upphävbart äktenskap är lagligt och består tills det upphävs.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap är ogiltigt om

parterna är för nära släkt,

en av parterna är under 16 år,

formkraven för ingående av äktenskap inte har iakttagits,

en av parterna redan var gift när äktenskapet ingicks,

parterna inte är av skilda kön (en måste vara man och den andra kvinna),

en av makarna, när det gäller polygama äktenskap som ingåtts utanför Nordirland, hade domicil i Nordirland när äktenskapet ingicks.

Ett äktenskap är upphävbart om en av följande omständigheter kan bevisas:

Det har inte fullbordats, på grund av endera makens oförmåga.

En av makarna har vägrat att fullborda det.

En av makarna har inte samtyckt till äktenskapet på vederbörligt sätt (t.ex. därför att han eller hon var under press och tvingades gå med på det, eller inte förstod vad ceremonin innebar).

En av makarna hade en mental sjukdom när äktenskapet ingicks.

En av makarna hade en sexuellt överförbar könssjukdom när äktenskapet ingicks.

Hustrun var gravid med någon annan än maken när äktenskapet ingicks.

Om en ansökan om en dom om återgång av äktenskap grundar sig på en av de fyra sistnämnda omständigheterna, bör ansökan göras inom tre år efter det att äktenskapet ingicks. Domstolen kan dock under vissa förhållanden ge tillåtelse att inkomma med ansökan senare.

Om ansökan grundar sig på en av de två sistnämnda omständigheterna måste käranden bevisa att han eller hon var omedveten om sjukdomen eller graviditeten när äktenskapet ingicks.

Domstolen annullerar inte ett upphävbart äktenskap om svaranden kan visa att

käranden visste att äktenskapet kunde annulleras, men uppförde sig på ett sådant sätt att svaranden hade rimlig anledning att tro att annullering inte skulle sökas, och

det vore oskäligt.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Ett äktenskap som är ogiltigt saknar helt rättsliga verkningar och anses aldrig ha existerat. Om ett äktenskap är upphävbart betraktas det som ogiltigt från och med dagen för den slutliga domen om återgång.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Det finns ett antal byråer i Nordirland som tillhandahåller medlingstjänster (t.ex. *Relate*). Medlingsbyråerna kan hjälpa dig med de praktiska sakerna kring äktenskapsskillnaden, inbegripet frågor som rör ekonomi och föräldraskap.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Ansökningar om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller återgång av äktenskap kan lämnas antingen till *High Court* eller till en grevskapsdomstol som handlägger mål om äktenskapsskillnad (*divorce county court*). Om svaranden inkommer med svaromål på en ansökan som lämnats till en grevskapsdomstol överförs ärendet emellertid till *High Court*.

Domstolarnas adresser och telefonnummer finns på det nordirländska domstolsverkets webbplats: [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#).

För att inleda ett förfarande måste du sända en rad blanketter till domstolen och dessutom

diitt äktenskapscertifikat i original (inte en kopia), tillsammans med en översättning utförd av en certifierad översättare och ett intyg (*affidavit*) om landets gällande äktenskapslagstiftning om äktenskapet ingåtts utanför Nordirland,

födelseintyg i original för familjens eventuella barn under 18 år (intyget måste innehålla fullständiga uppgifter om föräldrarna och barnet),

en kopia av eventuella domstolsbeslut som det hänvisas till i framställningen,

ett original och två kopior av eventuella överenskommelser (t.ex. om ekonomin) som kommer att vara föremål för domstolsbeslut, och

domstolsavgiften (domstolskansliet kan informera om aktuella avgifter).

Domstolskansliet kan ge dig exemplar av blanketterna och förklara hur man fyller i dem. Domstolspersonalen kan dock inte lämna juridisk rådgivning eller säga vad du ska skriva.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Du har rätt att ansöka om rättshjälp. Hur stort ett eventuellt ekonomiskt stöd blir beror på dina ekonomiska tillgångar. Även om du bedöms vara ekonomiskt berättigad till rättshjälp kan du behöva bidra själv till kostnaderna. Betalningen av din andel kan efter överenskommelse göras till rättshjälpsavdelningen (*Legal Aid Department*) enligt en avbetalningsplan. Utöver de ekonomiska villkoren måste du också uppfylla andra villkor, dvs. det måste finnas godtagbara skäl för att väcka talan eller gå i svaromål och med hänsyn till alla omständigheter i ärendet vara skäligt att du får rättshjälp.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

En slutlig dom (*decree absolute*) om upplösning eller återgång av äktenskap kan inte överklagas om den förfördelade parten har haft möjlighet att överklaga den provisoriska domen (*decree nisi*) men inte har gjort det. Beslut som utfärdats med parternas samtycke kan endast överklagas med tillstånd av domstolen. Appellationsdomstolen har en rad befogenheter och kan fastställa, upphäva eller ändra det ursprungliga beslutet.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

I rådets förordning (EG) nr 1347/2000 av den 29 maj 2000 (nedan kallad förordningen) fastställs att en dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som utfärdats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande (annat än det som anges i förordningen) behöver anlitas.

En berörd part kan ansöka om att beslutet ska erkännas. Grunderna för att vägra erkänna en dom är starkt begränsade (t.ex. kan erkännande vägras om beslutet uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen).

I Nordirland ska ansökan om erkännande lämnas till *High Court*.

Om förordningen inte är tillämplig kan domen omfattas av § 46 i *Family Law Act 1986*, som innehåller de allmänna villkoren för erkännande av äktenskapsskillnad, annullering eller hemskillnad som beviljats utomlands.

Ansökan om erkännande av äktenskapsskillnad, annullering eller hemskillnad som beviljats utomlands ska göras vid *High Court*. Till den skriftliga ansökan ska bifogas en kopia av domen på äktenskapsskillnad, annullering eller hemskillnad.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Eftersom *High Court* handlägger erkännande av äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering (inom ramen för förordningen såväl som *Family Law Act 1986*) ska invändningar mot ett föreslaget erkännande också lämnas till den domstolen. Grunderna för att vägra erkännande fastställs i artikel 15 i förordningen och i § 51 i *Family Law Act 1986*.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Om en domstol i Nordirland beslutar att den har behörighet att behandla en äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering tillämpar den nordirländsk lagstiftning.

En domstol i Nordirland har behörighet att behandla ett mål om äktenskapsskillnad eller hemskillnad (även om äktenskapet ingåtts utomlands) om domstolen har behörighet enligt förordningen, eller

ingen domstol i en avtalsslutande stat (dvs. i en stat som ursprungligen omfattas av förordningen eller som har antagit den senare) har behörighet enligt förordningen och någon av parterna i äktenskapet har domicil i Nordirland den dag då förfarandet inleddes.

En domstol i Nordirland är behörig att handlägga förfaranden för återgång av äktenskap (även om äktenskapet ingåtts utomlands) om domstolen har behörighet enligt förordningen, eller

ingen domstol i en avtalsslutande stat har behörighet enligt förordningen och någon av parterna i äktenskapet

har domicil i Nordirland den dag då förfarandet inleddes, eller

har avlidit före den dagen och hade domicil i Nordirland när han eller hon avled, eller hade hemvist i Nordirland under en oavbruten period av ett år omedelbart före dagen för dödsfallet.

Ytterligare information

[Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)

Ytterligare information om rättshjälp finns på webbplatsen för Nordirlands rättshjälpsmyndighet: [Northern Ireland's Legal Aid Department](#).

Mer information om medling finns på webbplatserna för [Relate NI](#) och [UK College of Family Mediators](#).

Senaste uppdatering: 08/01/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.